

Давидюк Олександр Миколайович

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри господарського права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, старший науковий співробітник Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, адвокат

ORCID: 0000-0002-6699-0903

ТЕХНОЛОГІЯ ЯК ВКЛАД ДО СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ

Роботу присвячено дослідженню стану господарсько-правового забезпечення можливості реалізації права власника прав на технологію відносно внесення її до складу статутного (складеного) капіталу господарських товариств та суб'єктів господарювання корпоративного типу. Досліджуються нормативні вимоги до рівня забезпеченості права на розпорядження технологією в межах корпоративної форми її трансферу. Сформовано пропозиції щодо покращення стану правового забезпечення проблематики дослідження.

Ключові слова: технологія, правове регулювання обігу технологій, трансфер технологій, інновації, інноваційна діяльність.

Davydiuk Oleksandr

PhD, Assistant Professor of the Economic Law Department of Yaroslav Mudryi National Law University, Senior Researcher of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine, advocate

ORCID: 0000-0002-6699-0903

TECHNOLOGY AS A CONTRIBUTION TO THE AUTHORIZED CAPITAL OF BUSINESS COMPANIES

The work is devoted to the study of the state of economic and legal support for the possibility of exercising the right of the owner of rights to technology in relation to its inclusion in the authorized (composed) capital of companies and corporate entities. Regulatory requirements to

the level of security of the right to dispose of technology within the corporate form of its transfer are studied. Proposals have been made to improve the legal support of research issues.

Keywords: technology, legal regulation of technology circulation, technology transfer, innovation, innovation activity.

На сьогоднішній день, не викликає жодних сумнівів очевидність істотного технологічного відставання виробничого сектору національної економіки від більшості країн Європи та світу. Ця проблема потребує комплексного вирішення з боку держави, який мав би бути заснованим і на застосуванні спеціальних заходів регулювання та підтримки суспільних відносин пов'язаних із створенням, передачею прав та втіленням технологій, а також у створенні всіх необхідних передумов для вільного і забезпеченого розпорядження правами на технологію. Відтак, головним завданням юридичної науки у цій сфері, є розробка всіх необхідних механізмів правового регулювання правомочностей власникам прав на технологію щодо більшості потенційних напрямків її трансферу. Одним із таких, є фіксація в чинному законодавстві України правового механізму який би створював передумови для внесення технології в якості вкладу (внеску) до статутного (складеного) капіталу господарських товариств та суб'єктів господарювання корпоративного типу (корпоративних підприємств).

На жаль, чинне законодавство України не містить в собі спеціального правового регулювання відносин пов'язаних із внесенням технології в якості вкладу до статутного (складеного) капіталу господарських товариств та суб'єктів господарювання корпоративного типу (корпоративних підприємств). Так, положеннями Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» [1] взагалі не згадується, про таку можливість як внесення технології та/або її складових до статутного (складеного) капіталу господарських товариств. Проте, це не означає, що такого права взагалі не зафіксовано у правовому полі нашої держави, оскільки загальні нормативні приписи щодо того, що може бути внеском (вкладом) до статутного (складеного) капіталу, вже містять в собі певні згадки, які можуть бути

використані власником прав на технологію для реалізації корпоративної форми трансферу технологій.

Так, ст. 13 Закону України «Про господарські товариства», встановлено, що вкладом до статутного (складеного) капіталу господарського товариства можуть бути гроші, цінні папери, інші речі або майнові чи інші відчужувані права, що мають грошову оцінку, якщо інше не встановлено законом. Грошова оцінка вкладу учасника господарського товариства здійснюється за згодою учасників товариства, а у випадках, встановлених законом, вона підлягає незалежній експертній перевірці. Забороняється використовувати для формування статутного (складеного) капіталу господарського товариства бюджетні кошти, кошти, одержані в кредит та під заставу, векселі, майно державних (комунальних) підприємств, яке відповідно до закону (рішення органу місцевого самоврядування) не підлягає приватизації, та майно, що перебуває в оперативному управлінні бюджетних установ, якщо інше не передбачено законом [2].

Господарський кодекс України не містить в собі особливих (спеціальних) правил визначення того, що саме може бути внеском (вкладом) до статутного (складеного) капіталу господарських товариств та суб'єктів господарювання корпоративного типу (корпоративних підприємств). Він лише, вказує на те, що в якості внеску може бути будь-який об'єкт відносно якого можна встановити правовий режим майна (ст. 85 Господарського кодексу України) [3].

Стаття 115 Цивільного кодексу України передбачає, що вкладом до статутного (складеного) капіталу господарського товариства можуть бути гроші, цінні папери, інші речі або майнові чи інші відчужувані права, що мають грошову оцінку, якщо інше не встановлено законом [4].

Таким чином, норми загального призначення, що визначають що саме може бути внеском (вкладом) до статутного (складеного) капіталу господарських товариств та суб'єктів господарювання корпоративного типу (корпоративних підприємств) передбачають можливість внесення: (а) грошей; (б) цінних паперів; (в) речі; (г) майнові та інші відчужувані права які мають

грошову оцінку. Вказаний перелік досить обширний і включає в себе дуже багато об'єктів господарського і цивільного обороту які можуть бути використані і у сфері трансферу технологій. Проте, в ході застосування вказаних положень чинного законодавства України, має бути враховано і те, а в яких формах, технологія може приймати участь в господарському і цивільному оборотах. Оскільки особливості її правової природи, зумовлюють специфічні прояви вказаної технології в загальній системі об'єктів права власності в Україні.

Так, технологія в господарському та цивільному оборотах може існувати у формі інформаційного та матеріального втілення. Інформаційне втілення являє собою систему відомостей про послідовність господарських операцій в межах якого на певних носіях інформації зафіксовано основні виробничі рішення щодо переробки сировини у продукцію виробничо-технічного призначення чи товарів народного споживання. Матеріальне втілення технології може бути репрезентовано в якості відокремленої технологічної лінії, експериментального конструювання технології чи технології яка вже реалізована в цілісному майновому комплексі суб'єкта господарювання [5].

Таким чином, такі прояви технології як відокремлена технологічна лінія, експериментальне конструювання технології, можуть бути внесені до статутного (складеного) капіталу господарських товариств чи суб'єктів господарювання корпоративного типу (корпоративних підприємств) в якості окремого різновиду речей (обладнання, устаткування, машин, механізмів). Інформаційне втілення технології та її можливі прояви можуть бути внесені тільки у випадку, якщо певні складові такої технології отримують попередній правовий захист в якості об'єктів права інтелектуальної власності і предметом внеску до статутного (складеного) капіталу стануть майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності окремих складових такої технології.

Такий стан нормативного забезпечення права власника технології на її внесення до статутного (складеного) капіталу не відповідає тим вимогам які висуваються до нього з боку бізнес-сфери нашого суспільства і держави. На

нашу думку, вказана проблема має і може бути вирішена шляхом внесення змін до чинного законодавства України, в ході яких має бути забезпечено реалізацію наступних завдань:

(1) До положень Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» має бути внесено окрему статтю, в межах якої має бути визначено і ідентифіковано всі без виключення форми трансферу технологій, в тому числі і корпоративну форму (шляхом внесення технології в якості внеску (вкладу) до статутного (складеного) капіталу господарських товариств та суб'єктів господарювання корпоративного типу (корпоративних підприємств);

(2) В чинному законодавстві України (як на рівні норм права загального спрямування так і положень які ідентифікуються в якості спеціальних норм та мають пріоритет на застосування до правового регулювання суспільних відносин у сфері трансферу технологій) має бути зафіксовано право власника прав на технологію щодо її внесення до статутного (складеного) капіталу господарських товариств та суб'єктів господарювання корпоративного типу (корпоративних підприємств);

(3) Чинне законодавство України має поповнитись положеннями про те, яким чином учасники (засновники) господарських товариств та суб'єктів господарювання корпоративного типу, мають визначити вартість технології, в разі внесення її до статутного (складеного) капіталу створюваного ними суб'єкта господарювання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій: Закон України від 14.09.2006 р., № 143-V // Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 45, стор. 1479, стаття 434;
2. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р., № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 49, стаття 682;
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р., № 436-IV// Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 18, стаття 144;

4. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р., № 435 IV// Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 40, стаття 356;

5. Давидюк О. М. Технологія як об'єкт господарсько-правового регулювання : [монографія] / Олександр Миколайович Давидюк – Харків: Вид-во «ФІНН», 2010. – 176 с.